

Obsah

Úvod	9
1 Vznik, rozvoj a dnešní stav vzdělávání dospělých	13
1.1 Andragogika jako vědní a studijní obor	13
1.2 Rozvoj vzdělávání dospělých	19
1.3 Sociální souvislosti moderního vzdělávání	20
1.4 Vzdělávání dospělých jako sociální hnutí	22
1.5 Kompenzační funkce vzdělávání dospělých	23
1.6 Lidová osvěta, vzdělávání dospělých, další vzdělávání	25
1.7 Vznik českého vzdělávání dospělých	28
1.8 Význam šedesátých a sedmdesátých let pro rozvoj vzdělávání dospělých	30
1.9 Současná situace ve vzdělávání dospělých	31
2 Pedagogické a andragogické myšlení: vývoj a základní pojmy	35
3 Andragogika jako věda	43
3.1 Důvody rozvoje andragogiky jako samostatné vědní disciplíny	43
3.2 Charakter andragogické vědy a její specifika	44
3.3 Hlavní směry andragogických teorií	50
1. příklad – objektivní teorie – funkcionalismus	56
2. příklad – objektivní konfliktní teorie (v anglosaské terminologii též radikální strukturalismus)	56
3. příklad – subjektivní, konsenzuální teorie	57
4. příklad – subjektivní teorie – německá hermeneutická pedagogika	58
5. příklad – subjektivní, interpretativní teorie bez nároků měnit realitu	59
6. příklad – interpretativní přístup s nárokem vylepšit realitu	60
7. příklad – kritické a emancipační teorie	61
8. příklad – mezi subjektem a organizačními strukturami – <i>Human-Relations</i>	62
3.4 Předmět andragogických teorií	63
3.5 Andragogika a pedagogika	67
Příklad – možné definice vztahu pedagogiky a andragogiky	68
3.6 Andragogická teorie a andragogická praxe	69
4 Funkce vzdělávání dospělých – makrosociální pohled	73
4.1 Pohled ekonomických věd	82
5 Institucionalizace vzdělávání a učení se dospělých	85
5.1 Mění se vliv institucí	85
5.2 Instituce v andragogickém myšlení	89
5.3 Společenské uznání sebeřízeného učení	94

6	Organizace vzdělávání dospělých	105
	1. příklad – proč jsou v organizacích zaváděna určitá řešení	111
	2. příklad – proč jsou si zaváděná řešení stále podobnější	113
	3. příklad – jakou roli hraje vize organizace	113
7	Dospělý a vzdělávání dospělých v socializačních teoriích	117
8	Dospělý v andragogice	127
8.1	Motivace k učení	131
	Příklad – proč se dospělý učí	136
9	Cílové skupiny ve vzdělávání dospělých	137
	Příklad – vzdělávání seniorů	139
10	Profesionalizace andragogické práce	143
10.1	Profesionalizace a zvyšování kvality andragogické práce	143
10.2	Dosavadní vývoj andragogických povolání	146
10.3	Kvalifikace a kompetence	150
10.4	Andragogické kvalifikace a kompetence	152
10.5	Cesty k andragogickému povolání	153
10.6	Příprava andragoga v jednooborovém studiu na vysoké škole	153
10.7	Obsahové zaměření andragogického studia	154
10.8	Kvalifikace a kompetence v přípravě andragoga v rámci jednooborového studia na vysoké škole	158
10.9	Shrnutí	159
11	Kurikulum a didaktika ve vzdělávání dospělých	161
11.1	Obecné úvahy	161
11.2	Kurikulum a obecné cíle vzdělávání dospělých	163
11.3	Tvorba kurikula	167
	Příklad – původní představy teorie kurikula a jejich vývoj	169
11.4	Sebeučení dospělých (self-directed learning)	170
12	Stát a vzdělávání dospělých	173
	Příklad – vzdělávací politika Slovinska	179
13	Politické vzdělávání	181
14	Profesní vzdělávání dospělých	183
14.1	Svět práce v pedagogice a andragogice	183
14.2	Význam dalšího odborného vzdělávání	184
14.3	Přístupnost dalšího vzdělávání	185
14.4	Trendy dalšího odborného vzdělávání	187
14.5	Specifika vzdělávání určitých skupin	187
14.6	Specifika situace v podnikovém vzdělávání v ČR	189
	1. příklad – možný scénář dalšího vývoje profesního vzdělávání	190
	2. příklad – nové formy profesního vzdělávání v organizacích	193
15	Přílohy	195
15.1	Andragogické pojmy	195
15.2	Přílohy k andragogické profesi a k andragogickým povoláním	198

15.3 Přílohy k didaktickým činnostem andragoga	200
15.4 Andragogické organizace	201
15.5 Modely manažerství – andragogických činností v organizacích	201
15.6 Činnosti andragoga v organizacích	202
15.7 Metody personálního rozvoje	203
Literatura	205